ጠቕምቲ ምኽርታት

- ካብ 4 ክሳብ 7 ዓመት ምንባብ ንምምሃር ወሳኒ ግዜ እዩ።
- ኣብ መዓልቲ ን20 ደቓይቕ ምስ ውላድኩም ኣንብቡ። በብተራ ኣንብቡ፣ ኣዳምጹን ተመያየጡን።
- ምስ ውላድኩም፣ ምሉእ ሓሳባት ስምዑን ኣጣቕዑ፣ ከበሮ ውቕዑ ወይ በዝሒ ቃላት ጠውቑ።
- ድምጺ ተዛረቡ እሞ ውላድኩም ነቲ ድምጺ ምስ ፊደል ወይ ፊደላት ከዛምዶ እንተኽኢሉ ርኣዩ።
- ቃል ምረጹ። ኣብቲ ቃል ክንደይ ድምጽታት ከምዘለዉ ቁጸሩ። ኣብ ሓደ ቃል ዘሎ በዝሒ ፊደላት ምስቲ ኣብ ሓደ ቃል ዘሎ በዝሒ ድምጽታት ከዛመድ ናይ ግድን ኣይኮነን።
- ውልቃዊ ድምጽታት ብሓባር ምውህሃድ ተለማመዱ። ነዚ ዓው ኢልኹም ብሓቀኛ ቃላት (ንኣብነት፦ /c/ /a/ /t/ -> cat) ወይ ብዝተፈጥሩ ቃላት (ንኣብነት፦ /m/ /i/ /b/ -> mib) ክትዛረቡ ትኽእሉ ኢኹም።
- ቅኒት ዘለዎም ቃላት ብምዝራብ ናይ ቅኒት ጸወታታት ተጻወቱ (ንኣብነት፦ ሰላም፣ ጸላም፣ ጨላም፣ መላም)።
- ብሓደ ዓይነት ድምጺ ዝጅምሩ ቃላት ተዛረቡ (ንኣብነት፦ እንስሳ ዘቤት መናፈሻ፡ ጸወታ)።
- ምቑጻር ጥምረ-ድምጺ፦ ውላድኩም ኢዱ ኣብ ትሕቲ መንከሱ ኣቐሚጡ ሓንቲ ቃል ክዛረብ ሕተቱ። ኣብ ነፍሲ ወከፍ ግዜ መንከስ ውላድኩም ኣብ ኢዱ ኣብ ዝጋጨወሉ እዋን ሓደ ክፋል ናይ ሓደ ቃል መናበቢ ይዛረቡ ኣለዉ፤ እዚ ጥምረ-ድምጺ ይበሃል። ኣብቲ ቃል ክንደይ ጥምረ-ድምጺ ከምዘለዉ ደጊምም ይቑጸሩ።

ንናይ ውላድኩም መምህር እትሓትዎ ሕቶታት፦

- ናይ ውላደይ ጥንካረታት እንታይ እዮም?
- ውላደይ ኣብ ገዛ እንታይ ዓይነት ክእለታት ክለማመድ ኣለዎ?
- ንውላደይ ኣብ ክፍሊ ብኸመይ ኢኹም ትሕግዝዎ ዘለኹም?
- ብዛዕባ ናይ ውላደይ ምዕባለ ንምዝርራብ መዓዝ ክንራኸብ ንኽእል?

ብዛዕባ እቲ ACSB

ACSB ምስ ክፍሊ ትምህርትን ምዕባለ ቅድመ መዋእለ ህጻናትን ከምኡ'ውን ምስ ተመሃሮ፣ ስድራቤታትን ማሕበረሰብን ብምትሕብባር ፍትሓዊ፣ ባህላዊ ምላሽ ዝህብ፣ ከምኡ'ውን ንኹሎም ተመሃሮ ውሑስ ናይ ትምህርቲ ባይታ ዘለዎ ናይ Nova Scotia ስርዓተ ትምህርቲ ንምትካል እዩ።

African Nova Scotian Education Frameworkመትከላት ነቲ ኣብ ትምህርቲ ዘሎ ስርዓታዊ መሰናኽላት ንምፍታሕ ዘድልዩ መሰረታዊ ኣርእስትታት የቕርቡ፣ ANS/ ጸለምቲ ተመሃሮ ክስማዑ፣ ክርኣዩ፣ ክተባብዑን ክድገፉን ብምፍቃድ ተስፋኦምን ክእለቶምን ክበጽሑ ይኽእሉ።

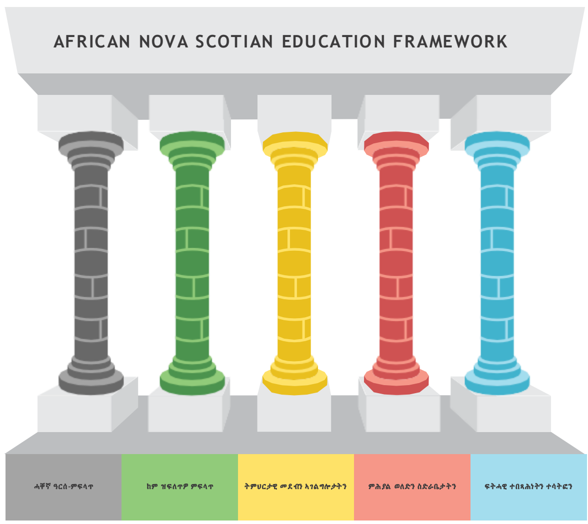

ንዝበለፅ ሓበሬታ፣ ርኸቡ፦

ጨንፈር ኣገልግሎት ኣፍሪካ ካናዳ ክፍሊ
ትምህርት ኖቫ ስኮትያን
ቅድመ ምዕባለ ህፃናትን
4ይ ደረጃ Brunswick Place
2021 Brunswick Street / PO Box 578
Halifax, Nova Scotia B3J 2S9
(902) 424-3151
acsb@novascotia.ca

ጨንፈር ኣገልግሎት ኣፍሪካ ካናዳ

4

ምሕያል ወለድን ስድራቤታትን

ግንዛበ ስነ-ድምጺ

NOVA SCOTIA

ክቡራት ወለድን ስድራቤታትን፣

እንኳዕ ናብ ሓባራዊ ትምህርቲ ብደሓን መጻእኹም! ከም ናይ ውላድኩም ናይ መጀመርታ መምህርን ደጋፊን፣ ኣብ ናይ ውላድኩም ትምህርቲ ዘለኩም ወሳኒ ግደ ንፈልጥ ኢና። በዚ ምኽንያት፣ ምሕጋዝ ወለድን ስድራቤታትን ካብቶም ሓሙሽተ ዓምድታት African Nova Scotian Education Framework እዩ።

ተግባራትና ብዓላማ እዮም። ንዓኹምን ንውላድኩምን ናይ ሓገዝ ስርዓት፣ ከም ኣገደስቲ ውሳነ ወሰንቲ፣ ብዛዕባ መደባትን ሓገዛትን ውላድኩም ንምትብባዕ፣ ኣጋጣሚታት ንምፍጣር ንጽዕር። እዚ ኣብ መንጎ ገዛ፣ ቤት ትምህርትን ማሕበረሰብን ዘሎ ሓቀኛን ናይ ምትሕብባር ሽርክና ብምፍጣር እዩ ዝፍጸም፣ እዚ ድማ ንህይወትን ኣሳልጦን ውላድኩም ዝድግፍን ዘደልድልን እዩ። እዚ ዓላማ ንምስኻዕ ድማ ሓበሬታ፣ መሳርሒታትን ስልጠናታትን ነቕርብ።

ነዛ ብሮሽር ብምጥቃም ብዛዕባ ናይ ክፍሊ ደረጃ ናይ ምንባብ መለክዒታትን ኣብ ገዛ ምስ ውላድኩም ከተንብቡ ከለኹም እንታይ ዓይነት ናይ ምንባብ ባህሪ ክትጥቀሙ ከምዘለኩም ንምፍላጥ ክትጥቀሙ ትኽእሉ። ነቶም ፓነላት ብቐሊሉ ንምፍላይ ዘኽእለኩም ነኂላት ዘለዎ ወሰን ተወሲኹ ኣሎ። ነቶም ጠቓምቲ ምኽርታት ኣብ ርኡይ ቦታ፣ ከም ኣብ ፍሪጅ፣ ንምንባብን ንምዝንጋዕን ከም መዘኻኸሪ ክተቕምጡ ትኽእሉ ኢኹም!

ናትኩም ኣብ ትምህርቲ፣

ጨንፈር ኣገልግሎት ኣፍሪካ ካናዳ (ACSB)

“ሳንኮፋ” ካብ ናይ ኣኪን ትዊንን ፋንቴን ቋንቋታት ጋና ዝተወሰደ ኮይኑ ትርጉሙ ድማ "ምምላስ" ማለት እዩ።
እቲ ሓሳብ ድማ ብሳንኮፋ ዒፍ ዝተወከለ እዩ፣ ምስ ኣእጋሩ ንቕድሚት ገጹ እናጠመተ ርእሱ ድማ ነቲ ኣብ ሕቝኡ ዘሎ እንቋቑሖ ንምምላስ።
እቲ ምልክት ኣብ ናይ ACSB ሰነዳት ከም መዘኻኸሪ ኮይኑ ቀሪቡ ኣሎ "ህልውናና ንምርዳእን መጻኢና ንምርግጋጽን፣ ሕሉፍ ታሪኽና ክንፈልጥ ኣለና።"

SANKOFA

ግንዛበ ስነ-ድምጺ እንታይ እዩ?

በቲ ናይ ቋንቋና ድምጽታት ምጽዋት ንህጻናት ዘዘናግዕ እዩ! ንባብ ምምሃር ዝድግፉ ኣገደስቲ ክእለታት ንኽዕብዩ እውን ይሕግዞም!

ግንዛበ ስነ-ድምጺ ማለት ብዛዕባ ኣብ ሓደ ቃል ዝርከቡ ድምጽታት ምሕሳብ ዘመልክት ኮይኑ ግንዛበ ድምጺ፤ ናይ ምስማዕ ክእለትን ቃላት ዝፈጥሩ ውልቃዊ ድምጽታት ናይ ምቑጽጻርን ዘጠቓልል እዩ። ግንዛበ ስነ-ድምጺ ተማሃሮ ንኽመሃሩ ዘድሊ ወሳኒ ክእለት ኮይኑ፤ ቀለልቲ ቃላት “ድምጾም ከውጽኡ”፣ ንኸንብቡን ንኽጽሕፉን ይሕግዞም።

ግንዛበ ስነ-ድምጺ ነዚ ዝስዕብ የጠቓልል፦

- ቃላት ካብ ፊደላትን ድምጽታትን ከም ዝተሰርሑ ምግንዛብ
- ቅኒት ዘለዎም ቃላት ምስማዕን ምዝራብን
- ኣብ ዝተፈላለየ ቃላት ሓደ ዓይነት ድምጺ ምግንዛብ (ንኣብነት፦ ሰላም፣ ጸላም፣ ጨላም)
- ንሕድሕድ ድምጽታት ኣብ ቃላት ምግንዛብ (ንኣብነት፦ /ሰ/ ኣብቲ “ሰላም” ዝብል ቃል ዘሎ ናይ መጀመርታ ድምጺ ከምኡ’ውን /ም/ ናይ መወዳእታ ድምጺ ናይቲ “ሰላም” ዝብል ቃል እዩ)
- ሓደ ድምጺ ብምትካእ (ንኣብነት፦ ሰላም-ተላም) ወይ መወዳእታ ድምጽታት (ንኣብነት፦ ሰላም-ሰላጣ) ሓድሽ ቃል ምስራሓ
- ኩሎም ድምጽታት ፊደላት ብሓባር ተጠቒምካ ቃል ምዝራብ (ንኣብነት፦ /ሰ/ /ላ/ /ም/ - “ሰላም”)
- ኣብ ቃላት ዝርከቡ ድምጽታት ምጥፋእ (ንኣብነት፦ “ሰላም” ዝብል ቃል በል እሞ ውላድኩም ነቲ ቃል ብዘይ ድምጺ “/ሰ/” ክደግሞ ሕተቱ-እቲ ሓድሽ ቃል “ላም” እዩ)

ናይ መወዳእታ ዓመት ግንዛበ ስነ-ድምጺ ኣብ መባእታዊ ክሳብ 1 ክፍሊ

መባእታዊ

ግንዛበ ስነ-ድምጺ

- ቃላት ካብ ፊደላትን ድምጽታትን ዝተሰርሑ ምኳኖም ምግንዛብ
- ቅኒት ዘለዎም ቃላት ምስማዕን ምዝራብን
- ኣብ መጀመርታ፣ መወዳእታን ማእከልን 2ን 3ን ፊደላት ዘለዎም ቃላት (ንኣብነት፦ ዓቢ፣ ዓቢ፣ ዓቢ) ድምጺ ፊደላት ምስማዕን ምዝራብን
- ምጅማር “ምውጻእ ድምጺ” ቃላት፣ ነፍሲ ወከፍ ድምጺ ፊደላት ምልላይን ድምጽታት ምትእኽኻብን እዩ።

1 ክፍሊ

ግንዛበ ስነ-ድምጺ

- ምስማዕን ምዝራብን ቃላት ሓደ ዓይነት
  - መጀመርታ ድምጺ ዘለዎም (ንኣብነት፦ ፖስታ/ፖሊስ)
  - መወዳእታ ድምጺ ዘለዎም (ንኣብነት፦ ጨሶ/በሶ)
  - ማእከላይ ድምጺ ዘለዎም (ንኣብነት፦ መራር/ፈራሕ)
- ሓድሽ ቃል ንምስራሕ ኣብ መጀመርታ ቃል ዘሎ ድምጺ ምቕያር (ንኣብነት፦ ተኽሊ/ሓኽሊ)
- ሓድሽ ቃል ንምስራሕ ኣብ መወዳእታ ቃል ድምጺ ምውሳኽ (ንኣብነት፦ በዓል/በዓልቲ)
- ፊደላትን ድምጽታትን ብሓባር ኣጣሚርካ ቃላት ምፍጣርን ምንባብን።

ኣብ ዝተፈላለዩ ናይ ምንባብ ደረጃታት ብዛዕባ ናይ ምንባብ ባህርያት ተወሳኺ ሓበሬታ ንምርካብ፣ ኣብ ናይ EECD መርበብ ሓበሬታ ክፍሊ ስርዓት ትምህርቲ ርኸቡ፦ https://curriculum.novascotia.ca።

ኣብዚ ተኸታታሊ እዚ ዘለዉ ካልኦት ብሮሸራት ኣብዚ ናይ ሕትመት ክፍሊ ናይ ACSB መርበብ ሓበሬታ ኣብ፦ www.ednet.ns.ca/acs/home ክርከብ ይኽእል።